

Pedagogíka Marií Montessorí

KIM BYŁA MARIA MONTESSORI?

Maria Montessori (1870 1952) włoska lekarka i pedagog; reprezentantka naturalizmu pedagogicznego. Stworzyła metodę wychowania opartą głównie nad rozwijaniu wrażeń.

Była pierwszą w Włoszech kobietą lekarzem, była także uznanym naukowcem, by w końcu z miłości do dzieci stać się pedagogiem.

Pracowała najpierw z dziećmi upośledzonymi, później ze zdrowymi.

M. Montessori krytykowała wizję herbartowskiej szkoły tradycyjnej z jej formalizmem dydaktycznym i z rygoryzmem wychowawczym, oderwaniem od zmieniającego się życia, traktowaniem ucznia jako bierny przedmiot wszelkich zbiegów dydaktycznych, wychowawczych.

Główne jej prace to: Domy dziecięce, Metoda pedagogiki naukowej stosowana w wychowaniu najmłodszych.

PEDAGOGIKA MARII MONTESSORI

System Montessori zwany też metodą Montessori określa wychowanie jako pomoc osobie ludzkiej w osiąganiu przez nią niezależności, pomoc dawana dziecku od urodzenia w jego rozwoju psychicznym i duchowym. Najważniejsze w wychowaniu i nauczaniu dziecka, są jego zainteresowania, wokół których kręci się cały system oddziaływań wychowawczych. Dzieci poznają rzeczywistość i samych siebie poprzez naturalne zainteresowanie rzeczami i zjawiskami. Występujące w otoczeniu dziecka odpowiednie warunki będą sprzyjały naturalnemu rozwojowi.

Proces ten dokonuje się dzięki typowym dla okresu dzieciństwa właściwościom, takim jak : **absorbująca psychika, okresy szczególnej wrażliwości, polaryzacja uwagi.**

Intelektualne predyspozycje dziecka tworzą się dzięki **absorbującej psychice**, która pozwala na rejestrowanie w podświadomości wszystkich informacji docierających z otoczenia.

Okresy, kiedy dziecko uczy się łatwiej i szybciej opanowuje określone czynności to okresy **szczególnej wrażliwości**. Są to okresy przejściowe. Należy wychwycić ten optymalny czas w życiu dziecka, wtedy uczenie się i wychowanie w określonej dziedzinie przynosi najlepsze efekty.

Zjawisko wnikliwego długotrwałego zainteresowania jednym przedmiotem lub jedną czynnością to **polaryzacja uwagi**. Dzięki niej dziecko pracuje poważnie i w sposób zdyscyplinowany, przeżywa radość i czerpie satysfakcję z własnych działań.

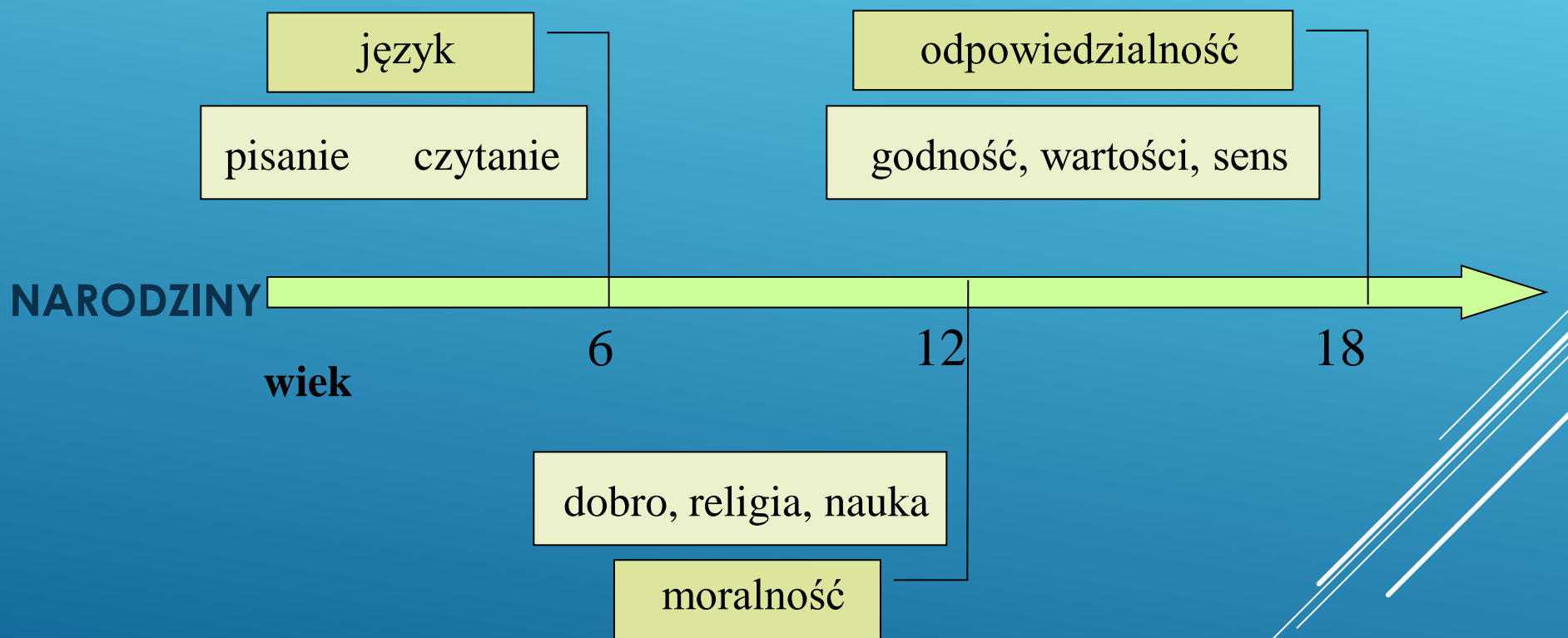

Wszystkie dzieci od urodzenia nastawione są na własny rozwój, na osiągnięcie niezależności i przejście od dzieciństwa do dorosłości.

Metoda Montessori pomaga dzieciom i rodzicom w tym zadaniu.

Jej podstawą jest szanowanie naturalnej indywidualności każdego dziecka, jeśli chodzi o jego rozwój fizyczny, umysłowy, duchowy i emocjonalny i kierowaniu go do całościowego wzrostu.

FAZY WRAŻLIWOŚCI

Uczyłam się dziecka. Wzięłam to, co dziecko mi przekazało
i wyraziłam to, i tak powstała metoda zwana metodą Montessori.
Dr Maria Montessori

ZADANIA PEDAGOGIKI MONTESSORI

- ✓ **UCZENIE SIĘ PRZEZ DZIAŁANIE:** dzieci zdobywają wiedzę i praktyczne umiejętności poprzez własną aktywność, w przemyślanym środowisku pedagogicznym, przy współpracy z nauczycielami.
- ✓ **SAMODZIELNOŚĆ:** dzieci swobodnie wybierają rodzaj, miejsce, czas i formę pracy (indywidualną lub z partnerem) przy zachowaniu reguł społecznych. Rozwijają indywidualne uzdolnienia i uczą się realnej oceny swoich umiejętności.
- ✓ **KONCENTRACJA:** dzieci ćwiczą dokładność i wytrwałość przy wykonywaniu konkretnych zadań.
- ✓ **LEKCJE CISZY:** dzieci uczą się współpracować w cichych zajęciach indywidualnych i grupowych.

- ✓ **PORZĄDEK:** dzieci zdobywają umiejętność przestrzegania zasad porządku w otoczeniu i swoim działaniu.
- ✓ **SPOŁECZNE REGUŁY:** dzieci zróżnicowane wiekowo (trzy roczniki) są łączone w grupy, sprzyja to wymianie wzajemnych zdolności i umiejętności. Dzieci uczą się przestrzegać reguł: nie rań, nie niszcz, nie przeszkadzaj.
- ✓ **OBSERWACJA:** jest kluczem dorosłych do poznania świata dziecka. Nauczyciel z szacunkiem i uwagą obserwuje postępy i trudności dziecka, jest jego przewodnikiem.
- ✓ **INDYWIDUALNY TOK ROZWOJU KAŻDEGO DZIECKA:**
dziecko jest serdecznie przyjęte, znajduje uwagę i indywidualną opiekę nauczyciela. Pracuje według własnego tempa i możliwości, podejmując zadania, do których jest już gotowe.

PRZYGOTOWANIE OTOCZENIA

Wspomaga w pełni harmonijny rozwój osobowości dziecka - sprawia, iż czuje się ono szczęśliwe i radosne; szybko i chętnie się uczy.

Podstawowym składnikiem otoczenia są materiały, które muszą mieć charakter rozwojowy i progresywny. Powinny odpowiadać wrażliwym cyklom dziecka, które zmieniają się wraz z wiekiem oraz określać głęboko strukturę i związki wybranego problemu.

Według M. Montessori pomieszczenia powinny być tak zorganizowane by zachęcały i prowokowały dzieci do swobodnego działania i eksperymentowania. Materiały i sprzęty powinny umożliwiać poznanie i opanowanie rzeczywistości. Są to: umywalki, kuchenki, lodówki, naczynia, przybory do sprzątania, narzędzia do pracy w ogrodzie. Według jej teorii wychowania kosmicznego dziecko powinno wychowywać się w przekonaniu o sprawczej sile natury człowieka, który panuje nad otoczeniem i je kreuje. Wszystkie przedmioty są w jednym egzemplarzu, bo dzięki temu dzieci uczą się cierpliwości, czekania, szacunku dla pracy innych. W otoczeniu budynku rosną kwiaty, rośliny, o które dzieci same się troszczą. Będąc odpowiedzialnym za rośliny, kącik przyrody, uprawy w ogrodzie kształtują u siebie aktywną postawę wobec przyrody.

MATERIAŁ ROZWOJOWY

Ważną częścią Pedagogiki Montessori jest oryginalny zestaw pomocy dydaktycznych zwany Materiałem Montessori.

Jego cechy to:

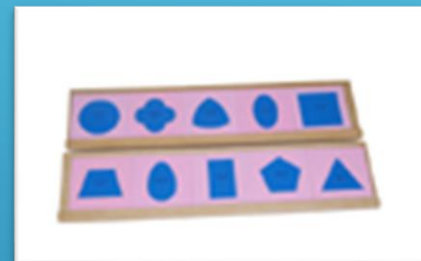
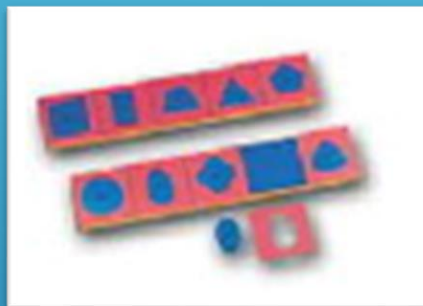
- prostota, precyzja i estetyka wykonania,
- uwzględnienie zasady stopniowania trudności,
- dostosowanie do potrzeb rozwojowych dziecka,
- logiczna spójność ogniw ciągów tematycznych,
- konstrukcja umożliwiaющая samodzielną kontrolę błędów,
- ograniczenie - dany rodzaj występuje tylko raz, w jednym egzemplarzu.

MATERIAŁ MONTESSORI

1. *Materiał do ćwiczeń z praktycznego życia* - związany z samobsługą, troską o środowisko, zwyczajami i normami społecznymi.
2. *Materiał sensoryczny* - rozwijający poznanie zmysłowe, służy pobudzaniu aktywności umysłowej.
3. *Materiały do nauki języka, matematyki, kultury i innych dziedzin wiedzy.*
4. *Materiały artystyczne związane z ekspresją muzyczną, plastyczną i zręcznościową dziecka.*
5. *Materiały religijne, np. przedstawiające przypowieści biblijne.*

MATERIAŁ ROZWOJOWY DO NAUKI JĘZYKA

„METALOWE RAMKI”

„SZORSTKIE LITERY”

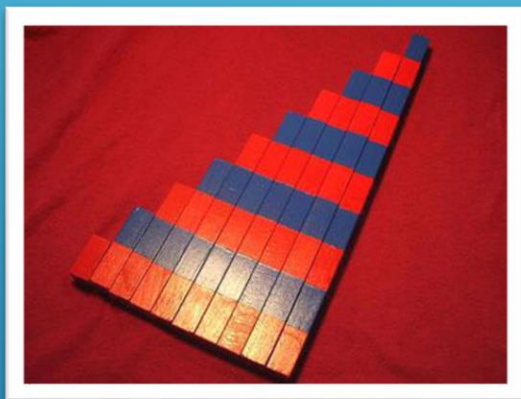

„ALFABET RUCHOMY”

MATERIAŁ ROZWOJOWY DO WPROWADZANIA POJĘĆ MATEMATYCZNYCH I KSZTAŁCENIA UMIEJĘTNOŚCI

„BELKI NUMERYCZNE ”

„ZŁOTE PERŁKI”

„SZORSTKIE CYFRY”

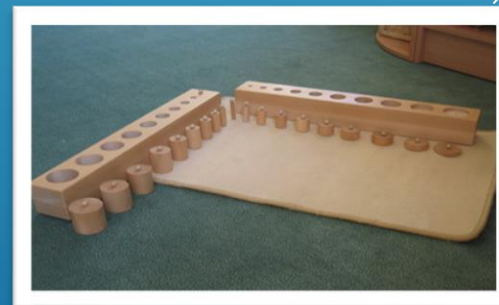

MATERIAŁ ROZWOJOWY KSZTAŁCĄCY ZMYŚŁY

„BRAZOWE SCHODY”

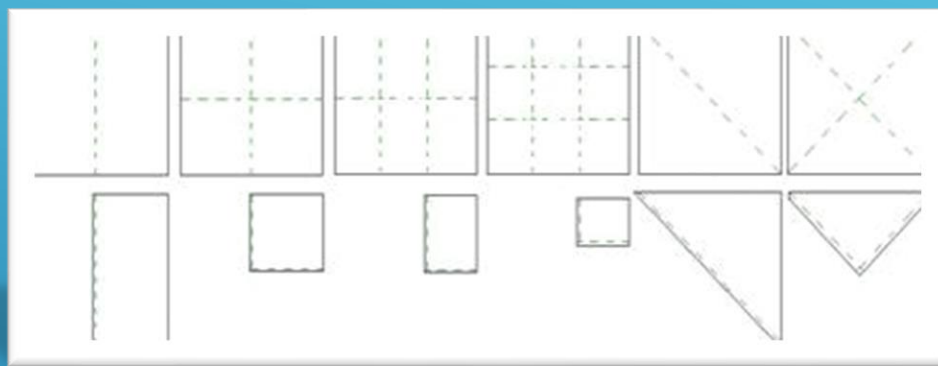
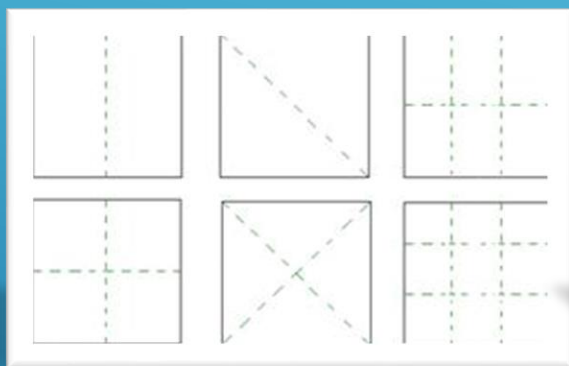

„DREWNIANE CYLINDRY”

MATERIAŁ ROZWOJOWY DO ĆWICZEŃ PRAKTYCZNYCH ŻYCIA CODZIENNEGO

„SKŁADANIE SERWET”

„PRZESYPYWANIE”

„PRZELEWANIE WODY”

„WIAZANIE KOKARDEK”

„ZAPINANIE GUZIKÓW”

Rola nauczyciela

Jak we wszystkich systemach oświatowych, nauczyciel montessoriański - poprzez swą rolę społeczną i kwalifikacje - jest główną postacią, od której zależą wyniki instytucjonalnego kształcenia. Rola jego jest bardzo trudna i wymaga nie tylko rzetelnego przygotowania merytorycznego i doskonałej znajomości materiału montessoriańskiego. Musi on wykazać się znajomością teoretycznych i praktycznych zagadnień związanych z Metodą Montessori oraz umiejętnością wykonywania nowych materiałów montessoriańskich.

Przesłaniem metody Marii Montessori jest hasło:

Pomóż mi zrobić to samodzielnie - jest to apel ucznia skierowany do nauczyciela.

Sformułowanie tego hasła, dokonane przez samą Marię Montessori, należy uznać za kwintesencję jej przemyśleń pedagogicznych. Wyraża ono dążenia dziecka do samodzielnego i nieskrępowanego rozwoju, w warunkach właściwej pomocy nauczyciela, która musi opierać się na jego głębokiej i rzetelnej wiedzy o danym zjawisku. Jednak forma tej pomocy musi inspirować ucznia do pracy samodzielnej.

Nauczyciel montessoriański i jego zadania:

- ❖ Jego zadaniem jest zapewnienie dziecku optymalnych warunków rozwoju, a tym samym - wyzwolenie procesów kształtowania się właściwych form postępowania.
- ❖ Wybiera on dla konkretnego dziecka najodpowiedniejszy materiał rozwojowy, wskazuje właściwy sposób posługiwania się nim, po czym umiejętnie wycofuje się w celu pozostawiania dziecku swobody wyboru zakresu aktywności oraz rytmu i tempa pracy.
- ❖ Nauczyciel nie ocenia. Zdarza się, że zdawkowo wypowiedziana ocena pracy dziecka powoduje, że traci ono zainteresowanie dla tego, czym przed chwilą jeszcze zajmowało się z zaangażowaniem i pasją. Robiło to nie dla oceny. Nauczyciel nie zdobędzie zaufania ucznia subiektywnymi ocenami, zależnymi od samopoczucia, gustu lub od przyjętych kryteriów staranności. Zdobędzie zaufanie wykazując życzliwe zainteresowanie jego pracą.

Codzienna praca koncentruje się
na stymulowaniu całościowego
harmonijnego rozwoju dziecka.

Czego dziecko nie jest w stanie samo zrobić,
musimy mu to dokładnie pokazać.

Nie możemy dawać zbytlicznej pomocy, ale też nie
zaniechajmy tej koniecznej.

M. Montessori

Several thin, white, parallel diagonal lines are drawn in the bottom right corner of the slide, extending from the middle towards the bottom right edge.

Proszę kochane dzieci, które wszystko potrafią, aby razem ze mną budowały pokój między ludźmi i na świecie.

Dziękuję za uwagę

Opracowanie:

mgr Joanna Libera

dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 3 im. Marii Montessori w Kołobrzegu

maj 2021